

NOVE FORENZIČKE METODE POMAŽU U POTRAZI ZA OSUMNJIČENIMA

Iz **DNK** će izvući i sliku kriminalca

PIŠE DIVNA ZENIĆ RAK

Svjedoci smo nove revolucije u forenzici. U proteklih 20 godina primjenjivali smo, naime, jednu strategiju koja je podrazumijevala da se počinitelj nekog kaznenog djela može pronaći samo ako njegov biološki trag s mjesta zločina usporedimo s uzorkom počinitelja kojeg imamo u DNK bazi podataka. Na žalost, golemi dio počinitelja nikada nije ušao u tu bazu. No, sada, zahvaljujući razvoju novih DNK testova, iz pronađenog biološkog uzorka s visokom vjerojatnošću možemo odrediti izgled, podrijetlo i starost počinitelja, što će omogućiti ponovno otvaranje starih, zatvorenih policijskih slučajeva.

Istaknuo je to dr. Dragan Primorac, predsjednik International Society of Applied Biological Sciences (ISABS), jedne od vodećih svjetskih znanstvenih organizacija iz područja forenzičke, kliničke i antropološke genetike, koja je i glavni organizator "9th ISABS Conference in Forensic, Anthropologic and Medical Genetics and Mayo Clinic Lectures in Translational Medicine", koja se ovaj tjedan održava u Bolu na Braču.

Genska mutacija

Tijekom drugoga dana kongresa predstavljene su, dakle, svjetske novosti u DNK profiliranju, koje podrazumijeva sasvim drugačije forenzičko korištenje genetskog materijala od dosadašnje, dugogodišnje prakse. Konkretno, prediktivnim DNK testovima koji analiziraju specifične genske mutacije, a koje je razvio dr. Manfred Kayser sa Sveučilišnog medicinskog centra u Rotterdamu u Nizozemskoj, koji je ujedno i direktor programa ISABS-ovog kongresa, s točnošću od oko 93 posto može se utvrditi boja očiju počinitelja kaznenog djela, a otprilike isti rezultati postižu se i DNK testovima koji predviđaju boju kose i boju kože.

Dr. Chris Philips sa španjolskog Sveučilišta Santiago de Compostela na skupu je pred-

RECI PTIČICA!

Na stručnom skupu u Bolu rečeno je da će se iz bioloških tragova ubuduće izvlačiti podaci o boji očiju, kose, kože i slično, što bi pomoglo u identifikaciji počinitelja kaznenih djela, novih, ali i onih starih

I studenti forenzičkih znanosti imat će što naučiti kad su u pitanju moderne spoznaje na području istraživanja DNK

CROPIX

Novi forenzički postupci unaprijedit će istrage zločina

CROPIX

Točnost 93 posto

●● Prediktivnim DNK testovima, koje je razvio dr. Manfred Kayser, s točnošću od oko 93 posto može se utvrditi boja očiju počinitelja kaznenog djela, a otprilike isti rezultati postižu se i s DNK testovima koji predviđaju boju kose i boju kože

stasio novosti u DNK analizi, kojom se predviđa s kojeg je počinitelj kontinenta, odnosno utvrđuje njegovo podrijetlo analiziranjem najčešćih genskih mutacija iz pojedinih dijelova svijeta. Uz to, još malo posla je preostalo i do konačne definicije DNK markera kojima će se, temeljem bioloških tragova, moći odrediti nečija starosna dob, o čemu je govorila dr. Marie Allen sa Sveučilišta Uppsala u Švedskoj, predstavivši rezultate istraživanja na tom području, među ostalima i one koje su proveli dr. Primorac i dr. Gordon Lauc iz tvrtke Genos.

Istražitelji se raduju

Dr. Primorac podsjeća kako se analiza spola iz DNK uzoraka već rutinski radi, te naglašava kako su službenu validaciju nedavno prošli i testovi za analizu boje kose, očiju i kože,

te geografskog podrijetla, pa se uskoro očekuje i njihova praktična primjena u svijetu, uključujući, naravno, i Hrvatsku. A znanstvenici, kako je istaknuo u Bolu, nastavljaju raditi na pronalazenju gena i genskih mutacija koji bi mogli definirati još neke odrednice ljudskog izgleda, primjerice nečiju visinu, te definiranje markera za ta testiranja.

Sve to će, dakle, pridonijeti tome da će istražitelji diljem svijeta iz pronađenog biološkog uzroka moći dobiti prilično detaljan opis nepoznate osobe, čiji konvencionalni DNK profili policiji nisu bili poznati, čime su ranije izbjegli DNK identifikaciju. Novi forenzički testovi, naglašeno je, bit će iznimno korisni kada policija ima više osumnjičenika, pa će podaci o izgledu počinitelja pridonijeti rješavanju slučaja.